

© MARCEL VAN AERT

KLAUWPROBLEMEN BIJ HOLSTEINS

Klauwproblemen bij Holsteins hebben te maken met genetica en onderhoud, niet altijd met de hoge producties van dit melkras. Veearts Marcel Van Aert besprak de meest voorkomende klauwproblemen en hoe we die moeten aanpakken. – Luc Van Dijck

Enkele veel voorkomende infectieuze klauwaandoeningen hebben geleerde namen zoals panaritium, *dermatitis interdigitalis*, *dermatitis digitalis* en *erosio unguulae*. Wij kennen deze aandoeningen beter als vijtpoot, gewone stinkpoot, Italiaanse stinkpoot (Mortellaro) en hielhoornerosie (letsels van de hielhoorn). Zo'n 92% van de letsels zijn te vinden aan de klauwen van de achterpoten, meestal aan de buitenklauw. Maar de koeien kunnen ook afzien van een heleboel niet-infectieuze klauwletsels: wittelijndefecten, zoolzweren, klauwbevangenheid (laminitis), scheuren (horizontale of verticale) in de wandhoorn, tussenteengezwellen, dubbele zool, rolklauw, kurkentrekkerklauw, stalklauw, klauwbeenfractuur en andere.

Niet bedrijfsblind zijn

"Klauwproblemen zijn er op alle bedrijven. De vraag is alleen: hoe groot zijn die problemen? Het komt erop aan voldoende

aandacht te schenken aan preventieve en functionele klauwverzorging en snel in te grijpen als er problemen zijn", aldus veearts Marcel Van Aert van de Buitenpraktijk (Faculteit Diergeneeskunde UGent). Voor Marcel Van Aert is klauwverzorging zoals hij het zelf zegt, een 'uit de hand gelopen hobby'. "Spreek alstublieft niet over 'poten kappen', klauwverzorging is zoveel meer. Goed verzorgde klauwen hebben te maken met dierenwelzijn en met duurzame koeien. Ook met productie, want koeien met klauwproblemen geven tot de helft minder melk. Systematisch aandacht geven aan de klauwen is een eerste vereiste. Je moet de dieren in alle rust bekijken en op zoek gaan naar dieren die niet vlot stappen, dieren die op het randje van het ligbed gaan staan, dieren die niet stilstaan bij het melken, dieren die hun poot steeds vooruit zetten, dieren die zeer lang blijven liggen, dieren die te sterk vermageren,... Het gevaar van bedrijfs-

blindheid is reëel: externe waarnemers zien 50% meer kreupele koeien. Elke koe die mankt moet je zo snel mogelijk onderzoeken."

Klauwverzorging moet integraal deel uitmaken van het werkschema. Marcel Van Aert: "De klauwverzorging zelf uitvoeren, is de beste manier om te weten welke problemen er zich precies voordoen. Eenmaal per jaar alle koeien laten behandelen door een klauwverzorger is goed, maar absoluut onvoldoende. Beter is de klauwen tweemaal per jaar te verzorgen: een eerste maal bij het droogzetten, daarna ongeveer 2 maanden na het afkalven. Voor wie dat karwei efficiënt plant, is dit een haalbare kaart."

Voeding en klauwgezondheid

De hoorn groei wordt bepaald door factoren zoals genetica, huisvesting en voeding. Hoewel voor de bouw van goede hoorn biotine, methionine en zwavelhoudende aminozuren van groot belang zijn,

geven praktijkproeven, waarbij deze elementen aan het voeder zijn toegevoegd, geen spectaculaire resultaten. De voeding kan klauwgezondheid beïnvloeden. Zeker is dat koeien in negatieve energiebalans hoorn van mindere kwaliteit aanmaken. Je moet pensverzuring voorkomen en ook plotse rantsoenwisselingen rond het moment van de kalving. Koeien mogen niet te vet afkalven en de krachtvoedergift moet geleidelijk opgebouwd worden. Ook acute bacteriële infecties zoals uierontsteking, darmontsteking en baarmoederontsteking kunnen erge klauwbevangenheid veroorzaken.

Stalhygiëne

Algemene stalhygiëne is de eerste vereiste voor gezonde klauwen. Ongelijke roosters zijn moeilijk te reinigen en zijn vaak de oorzaak van letsels. Roostervloeren of volle vloeren moet je regelmatig goed reinigen. Een mestschuif maakt de roosters goed schoon, maar de koeien staan bij het passeren van de schuif wel diep in de mest. Een stalrobot geeft dat probleem niet en werkt dag en nacht. Ook de boxbedekking en het boxmateriaal zijn belangrijk voor de hygiëne.

Materiaal

Een degelijke klauwverzorgingsbox werkt heel efficiënt. Toch heeft maar de helft van de bedrijven een goede installatie. Een praktische box is niet noodzakelijk een dure box. Plaats de box dicht bij de koeien en zodanig dat de koeien er

.....
Klauwverzorging houdt veel meer in dan enkel het bekappen van de poten.
.....

vanzelf inlopen zodat je het werk alleen kan doen. Klauwbaden genezen niet, maar zijn wel goed om de infectiedruk omlaag te halen. Het bad moet lang (minimaal 3 m) en diep (15 cm) genoeg zijn. De koeien moeten er wekelijks of tweewekelijks door. Het gebruikte product moet actief blijven in aanwezigheid van mest en vuil en zou werkzaam moeten kunnen blijven, zelfs na een korte contacttijd. Na 200 à 250 passages moet je het bad verversen, anders wordt het geen ontsmettingsbad maar een vuil en vies 'besmettingsbad'.

Verzorging

De functionele klauwverzorging is gericht op het voorkomen van problemen door de

klauw in een goede (anatomische) vorm te houden. Een gezonde klauw heeft een optimale vorm. De normale afmetingen van een klauw zijn de volgende: wandhoorn: 7,5 cm; hielhoorn: 3,5 cm; dikte van de zool: 0,5 cm; klauwhoek: 50°. Bij onvoldoende slijtage, of door irritatie of letsels, kunnen er afwijkingen ontstaan die voor overbelasting zorgen. De klauw moet dan worden behandeld om haar opnieuw in model te brengen. Daarbij snijden we eerst de zool vlak en sparen we de hiel. Beide klauwen moeten even hoog en even lang worden gemaakt en de binnenzijde moet lichtjes worden uitgehoud. Defecten moeten vakkundig worden verzorgd en losse of ondermijnde hoorn moet je verwijderen.

Veearts Marcel Van Aert, gespecialiseerd in klauwverzorging: "Ideaal is de klauwen tweemaal per jaar te verzorgen. Voor wie dat karwei efficiënt plant, is dit een haalbare kaart."

Infectieuze en niet-infectieuze aandoeningen

Deze letsels zijn vaak zeer pijnlijk en moet je op een gepaste manier verzorgen. Panaritium (vijtpoot) moet zo snel mogelijk met een antibioticum worden behandeld. Koeien, vooral vaarzen, kunnen plots erg mank lopen en hebben hoge koorts. Is de tussenklauwspleet ook aangetast, dan moet je deze ook reinigen en ontsmetten. Een goede stalhygiëne en een vaste behandelstrategie zijn belangrijk om problemen met stinkpoot, Mortellaro en hielhoornerosies te

voorkomen. Als de stal besmet is, dan komen de problemen gegarandeerd terug, tot frustratie van de veehouder. Veel letsels zijn symmetrisch en doen zich aan beide achterpoten voor. Niet-infectieuze aandoeningen moeten om te beginnen aangepakt worden met het in model brengen van de klauw door een functionele klauwverzorging. Pijnlijke plaatsens vooral bij wittelijndefecten en zoolzweren moeten worden ontlast door de hoorn te verdunnen. Gevoelige plaatsens kunnen beschermd worden door een verband of ze kunnen ontlast worden door het kleven van blokjes of schoentjes. Ernstige letsels na ongeveer een maand terug controleren en opnieuw verzorgen is aan te raden. Soms duurt het weken en

zelfs maanden vooraleer het herstel volledig is. De dieren met erg pijnlijke letsels moeten een aangepaste huisvesting krijgen om ze de kans te geven om in alle rust te kunnen herstellen ■

In een volgend nummer brengen we een bijdrage over klauwverzorging in de praktijk.